MASWALI YA TUMBO LISILOSHIBA

Prefer Calling Mr Oriosa@0743241064

For The Marking Scheme

Edit with WPS Office

MUST WATCH FOR ALL FORM THREE & FOUR STUDENTS

1. **Alifa chokocho na Dumu Kayanda: Tumbo Lisiloshiba na hadithi nyingine**

"Doa ndio kawaida inayobainisha maisha ya mwanadamu."Onyesha ukweli wa kauli hii kwa mujibu wa hadithi za: **Shogake Dada ana Ndevu, Mame Bakari, Shibe Inatumaliza na Mtihani wa Maisha. (alama 20)**

2. Na kwa nini hazitaki kuukemea mfumo huu wa maisha? Mfumo wa mwenye nacho kuendelea kupata na msinacho kuendelea kukosa?

   a) Eleza muktadha wa dondoo hili (alama 4)

   b) Fafanua maudhui mawili yanayodhihirika katika dondoo

Prefer Calling Mr Oriosa@0743241064

For The Marking Scheme

Edit with WPS Office

hili (alama 4)

c) Tambua na ueleze sifa sita za msemaji (alama 6)

d) Eleza athari ya "msinacho kuendelea kukosa" katika jamii husika (alama 6)

3. Fafanua jinsi suala la elimu limeshughulikiwa katika *Tumbo Lisiloshiba na Hadithi Nyingine* kwa kurejelea hadidhi zifuatazo:

a) Mapenzi ya Kifaurongo alama 5)

b) *Shogake Dada ana Ndevu* (alama 5)

c) *Mtihani wa Maisha* (alama 5)

d) *Mwalimu Mstaafu* (alama5)

4. "... Basi niache nitafute pesa. Muhimu mniunge mkono..."

(a) Eleza muktadha wa dondoo hili (alama 4)

(b) Fafanua sifa zozote nne za mzungumziwa (alama 4)

(c) Fafanua athari ya vitendo vya mzungumzaji wa maneno haya katika jamii (alama 12)

Prefer Calling Mr Oriosa@0743241064

For The Marking Scheme

Edit with WPS Office

5. Jadili suala la uozo wa maadili katika jamii huku ukirejelea hadithi zozote nne katika diwani ya Tumbo Lisiloshiba na Hadithi Nyingine (alama 20)

6. Eleza nafasi ya vijana katika jamii ukerejelea hadithi fupi zifuatazo.
   a) Mapenzi ya kifa urongo
      (alama 5)
   b) Shogake Dada anaDevu
      (alama 5)
   c) Mame Bakari
      (alama10)

7. Ndoto ya mashaka: Ali Abdalla Ali

Prefer Calling Mr Oriosa@0743241064

For The Marking Scheme

Edit with WPS Office

“Sasa nimechoka mja. Nimechoka hata naradua kufa kuliko kuishi. Hadilini haya mashaka ya kutengenezwa? Mashaka ya mashaka!

a) Eleza muktadha wa dondoo hili
(alama 4)

b) Tambua mbinu mbili za lugha zilizotumika
(alama 4)

c) Fafanua mambo sita yanayomfanya mrejelewa aradue kufa.
(alama12)

8. “Kwetu tunapigania mikono ielekee vinywani. Mzoea vya sahani, vya vigae haviwezii”

a) Eleza muktadha wa dondoo hili (al 4)

b) Tambua tamathali mbili za usemi zinazojitokeza katika dondoo hili

c) Fafanua sifa nne za msemaji (al 4)

d) Jadili maudhui ya utabaka ukirejerea hadithi husika
(al 10)

9. Jadili maudhui ya usaliti katika hadithi;

Prefer Calling Mr Oriosa@0743241064

For The Marking Scheme

Edit with WPS Office

a) Mapenzi ya kifaraurongo (al 10)

b) Mame Bakari (al 10)

10. "Madhila ya mtoto mvulana katika karne ya ishirini na moja ni mengi." Tetea kauli hii kwa hoja ishirini ukirejelea hadithi ya *Mapenzi ya Kifaurongo*, *Masharti ya Kisasa* na *Ndoto ya Mashaka*. (alama 20)

11. Salma Omar: *Shibe Inatumaliza*

(a)" Sijali lawama mnonilaumu"

(i) Eleza muktadha wa dondoo hili. (alama 4)

(ii) DJ na wenzake wanaonekana kufurahia maudhui ya wimbo huu. Thibitisha. (alama 6)

(b) Alifa Chokocho: *Shogake Dada ana Ndevu*

"…tumshukuru kwa jinsi alivyomwongoza na kumwelekeza kwenye njia iliyonyooka" Ukirejelea wasifu wa Safia, tetea na upinge kauli hii. (alama 10)

12. Kwa kurejelea hadithi ya mapenzi ya kifaurongo, onyesha jinsi jamii imegawanyika kitabaka kuegemea.

i. Kielimu
ii. Kikazi
iii. Kiuchumi (alama 20)

Prefer Calling Mr Oriosa@0743241064

For The Marking Scheme

Edit with WPS Office

13. SHIBE INATUMALIZA

“Ndugu yangu kula kunatumaliza”

“Kunatumaliza au tunakumaliza”

a) Eleza muktadha wa dondoo hili (al. 4)

b) Fafanua maana kitamathali katika kauli ‘Kula tunakumaliza’ (al. 10)

c) Kwa mujibu wa hadithi hii, kwa namna gani wasemaji wanadai kula kunawamaliza? (al.6)

14. ‘MAME BAKARI’

Kwa mujibu wa hadithi hii, ubahaimu anaotendewa mwanamke

Prefer Calling Mr Oriosa@0743241064

For The Marking Scheme

Edit with WPS Office

unakuwa na athari mbaya kwake, onyesha kwa mifano mwafaka. (al. 10)

'MASHARTI YA KISASA'

"..... mapenzi ni mateso, ni utumwa, ni ukandamizaji, ni ushabiki usio na maana."

Thibitisha ukweli wa kauli hii kama unavyojitokeza kwenye hadithi. (al. 10)

15. Jadili jazanda za anwani katika hadithi zifuatazo
    a) Shibe Inatumaliza (alama8)
    b) Mtihani wa maisha (alama6)
    c) Mkubwa

(alama 6)

16. *MAPENZI YA KIFAURONGO*

Prefer Calling Mr Oriosa@0743241064

For The Marking Scheme

Edit with WPS Office

"Kutazama shule za vijijini kumwibua bingwa katika mtihani wa kitaifa ni kama kutarajia kupata maziwa kutoka kwa kuku."

a. Eleza muktadha wa dondoo hili (alama 4)

b. Tambua mbinu moja ya lugha kwenye dondoo hili. (alama 2)

c. Jadili maudhui yafuatayo katika hadithi hii

i) Mabadiliko (alama 5)

ii) Uozo (alama 5)

17. *"... maendeleo yanadai mchango wa kila mtu, maskini na tajiri"*

a) Eleza muktadha wa dondoo hili. (alama 4)

b) Taja na ueleze sifa nne za msemaji katika dondoo hili. (alama 4)

c) Mambo yepi mengine ambayo msemaji huhojiana na wenzake wanapokutana ? (alama 6)

d) Taja na ueleze maudhui matatu yanayojitokeza katika dondoo hili.(alama 6)

Prefer Calling Mr Oriosa@0743241064

For The Marking Scheme

Edit with WPS Office

18.Kwa kurejelea hadithi zozote tano katika diwani ya, ‘Tumbo lisiloshiba na hadithi nyingine.’ Jadili maudhui ya nafasi ya wazazi katika malezi. (alama 20)

19. *“…..ilmuradi mawazo yanamwadhibu sasa”*

a. Eleza muktadha wa dondoo hili.
(alama 4)

b. Fafanua sifa za anayerejelewa katika dondoo hili.
(alama 6)

c. Onyesha mawazo yanayomwadhibu anayerejelewa na dondoo hili. (alama 10

20.

a. *“ Mamangu siku ile aliniamsha mapema.”*

i) Eleza muktadha wa dondoo hili.
(alama 4)

ii) Tathmini umuhimu wa usimulizi wa mzungumzaji katika kuendeleza dhamira ya hadithi hii. (a 8)

b. Onyesha jinsi mashaka linavyomwafiki mhusika mwenyewe katika hadithi ya “Ndoto ya Mashaka”(alama 8)

21. i) Sekta ya elimu ina changamoto nyingi.Thibitisha kwa kurejelea hadithi zifuatazo :(alama 20)

a) Mapenzi ya Kifaurongo
b) Shogake dada ana Ndevu
c) Mwalimu Mstaafu
d) Mtihani wa maisha

Prefer Calling Mr Oriosa@0743241064

For The Marking Scheme

Edit with WPS Office

22 ‘’ Hakikubakia hata chakula kidogo cha sadaka ya mwenye njaa… ’’

i) Thibitisha ukweli wa kauli hii kwa hoja kumi ukirejelea hadithi ya Tumbo Lisiloshiba (al 10)

ii) Jadili uhalisia wa hadithi ya Tumbo Lisiloshiba katika jamii ya leo kwa kutoa hoja kumi. (al 10)

23. "Mame Bakari" (Mohamed Khelef Ghassany)

"Dunia we' dunia. Dunia ya mwenye nguvu, si ya mimi dhaifu wa nguvu. Dunia ya msumari

moto juu ya donda bichi."

(a) Eleza muktadha wa dondoo hili. (Alama 4)

(b) Ni mbinu ipi iliyotumika katika dondoo hili? (alama 2)

(ch) Taja baadhi ya maamuzi ya maana yaliyofanywa na msemaji wa dondoo.(alama 6)

24. "Tulipokutana Tena" (Alifa Chokocho)

Prefer Calling Mr Oriosa@0743241064

For The Marking Scheme

Edit with WPS Office

"Hivi ndivyo maisha yapasavyo kuwa-huru kabisa."

(a) Eleza muktadha wa dondoo hili. (alama 4)

(b) Ukirejelea hadithi, thibitisha kuwa mmoja wa wahusika hawa hakuishi maisha

ya awali inavyopasa. (alama 16)

25. Fafanua maudhui ya umaskini yanavyojitokeza katika hadithi Tumbo Lisiloshiba na Tulipokutana Tena. Zingatia hoja nne nne kwa kila hadithi. (alama 20)

26.. "Shogake Dada ana Ndevu" (Alifa Chokocho)

“Halindwi, hujilinda yeye mwenyewe. Hujilinda ndani sikwambii nje."

(a) Eleza muktadha wa dondoo hili. (alama 4)

(b) Onesha tamathali mbili za usemi kwenye dondoo. (alama 2)

Prefer Calling Mr Oriosa@0743241064

For The Marking Scheme

Edit with WPS Office

(ch) Fafanua sifa saba za anayerejelewa katika kauli hii. (alama 14)

27. *Kwa kurejelea hadithi zozote tatu katika diwani ya Tumbo Lisiloshiba na Hadithi Nyingine, jadili vile waandishi walivyoshughulikia suala la mapuuza katika jamii.* (alama 20)

28. "Mtihani wa Maisha" (Eunice Kimaliro)

"ilmuradi mawazo yanamwadhibu sasa. "

(b) Eleza muktadha wa dondoo hili. (alama 4)

(c) Fafanua sifa sita za anayerejelewa katika dondoo hili. (alama 6)

(d) Taja mambo mbalimbali yanayochangia adhabu ya mrejelewa wa dondoo hili. (alama 10)

Prefer Calling Mr Oriosa@0743241064

For The Marking Scheme

Edit with WPS Office

29..*Kwa kurejelea hadithi zozote tatu katika Tumbo Lisiloshiba na Hadithi Nyingine, onesha vile waandishi walivyotumia mbinu ya taswira. (alama 20)*

30. *"Kauli yake ni kama maji ya moto yasiyoweza kuchoma nyumba."*

a) Eleza muktadha wa dondoo hili. (Alama 4)

b) Taja na ueleze umuhimu wa tamathali moja ya usemi iliyotumika katika dondoo. (Alama 2)

c) Fafanua sifa za wapuuzaji wa kauli iliyotolewa. (Alama 8)

d) Jadili dhima sita za mrejelewa katika dondoo. (Alama 6)

31 "Shibe Inatumaliza" (Salma Omar Hamad)

"Ubadhirifu unaotendeka katika jamii unatokana na uzembe na mapuuza ya wanajamii. Onesha ufaafu wa kauli hii kwa kurejelea hadithi: Shibe Inatumaliza

32. "masharti ya kisasa" (alifa chokocho)

"...nataka ujue kwamba mimi ni mwanamke wa kisasa, na mwanamke wa kisasa hutafuta mwanamume wa kisasa."

Prefer Calling Mr Oriosa@0743241064

For The Marking Scheme

Edit with WPS Office

(a) Eleza muktadha wa maneno haya. (Alama 4)

(b) Anayesema haya alikuwa na sifa zipi? (Alama 8)

(ch) Anayeambiwa maneno haya alijua maana ya usasa? Thibitisha. (Alama 8)

33. *"Nasema nizikeni hapa."*

a) Eleza muktadha wa dondoo hili. (alama 4)

b) Taja na uelezee sifa za mnenaji wa dondoo hili. (alama 6)

c) Fafanua maudhui yoyofe matano yanayoshughulikiwa katika hadithi hii, (alama 10)

34. a) Mashaka ni jina la kimajazi katika hadithi ya "Ndoto ya Mashaka". Jadili. (alama 10)

a) Onyesha namna asasi ya ndoa ilivyoshughulikiwa katika hadithi hii. (alama 10)

35."Kumekucha na makuchakucha yake."

i. Fafanua ukweli wa kauli hii ukirejelea hadithi ya "Ndoto ya Mashaka" (alama 14)

Prefer Calling Mr Oriosa@0743241064

For The Marking Scheme

Edit with WPS Office

ii. Eleza umuhimu wa mhusika Mashaka. (alama 6)

36. ***"Sekta ya elimu imekumbwa na changamoto katika jamii".*** Fafanua kauli hii ukirejelea diwani ya Tumbo Lisiloshiba na Hadithi Nyingine. (alama 20)

37. *'Jazanda inatumika katika hadithi ya "Kidege ".'* Fafanua. (alama 20)

38. 'Maudhui ya mapenzi yameshughulikiwa vilivyo katika diwani ya Tumbo Lisiloshiba na

Hadithi Nyingine.' Thibitisha kauli hii. (alama 20)

39. "*Umdhaniye ndiye kumbe siye."* Thibitisha ukweli wa kauli hii ukirejelea hadithi zozote tano katika diwani ya Tumbo Lisiloshiba na Hadithi Nyingine. (alama 20)

40. *"Kesho kama sote tutaamka salama…….kama tutafungua milango ya nyumba zetu"….*

(a) Eleza muktadha wa dondoo hili

Prefer Calling Mr Oriosa@0743241064

For The Marking Scheme

Edit with WPS Office

(alama 4)

(b) Eleza tamathali mbili za lugha zilizotumiwa katika dondoo hili. (alama 4)

(c) Eleza sifa sita za msemaji wa maneno haya.
(alama 6)

(d) Hadithi hii inaakisi mambo mengi yanayotendeka katika bara la Afrika.

Taja mambo sita (alama 6)

41 .Ukengeushi huzorotesha maendeleo ya kijamii. Jadili kauli hii ukirejelea hadithi ya 'Mkubwa'. (alama 20)

42. Kwa kuzingatia hadithi zozote tano eleza uozo wa jamii kama unavyojitokeza katika tumbo lisiloshiba (Diwani) (alama 20)

43 *"Kesho panapo majaaliwa. Kesho kama sote tutaamka…….. kama tutafungua milango ya nyumba zetu zinazosimamia juu ya ardhi hii adhimu…"*

a) Eleza muktadha wa dondoo hili

Prefer Calling Mr Oriosa@0743241064

For The Marking Scheme

Edit with WPS Office

(al. 4)

b) Eleza sifa nne za msemaji
(al. 4)

c) Taja mbinu zozote mbili za lugha zinazojitokeza katika dondoo hili (al. 2)

d) Kwa kurejelea hadithi nzima onyesha namna jamii ya kisasa ina tumbo lisiloshiba (al. 10)

44. *"Rasta twambie bwana!"*

a) Weka dondo katika muktadha (ala 4)

b) Taja mbinu zilizotumiwa na mwandishi katika dondoo hili (ala 2)

c) Ni kwa vipi mzungumziwa anamchukulia mwalimu mkuu kama hambe? (ala 4)

d) Je, mtihani wa maisha ni amwani faafu ya hadithi hii. (ala 10)

45. *Usiteketeze umati kama kuni zinavyoteketeza moto.Rudi rudi kwa mola wako.*

a. Eleza muktadha wa dondoo hili.

Prefer Calling Mr Oriosa@0743241064

For The Marking Scheme

Edit with WPS Office

b. Fafanua sifa za msemewa
c. Tambua tamathali ya usemi iliyotumika hapo juu.
d. Ni kwa nini msemewa anatakikana kurudi kwa mola wake?

Prefer Calling Mr Oriosa@0743241064

For The Marking Scheme

Edit with WPS Office